

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.]

Ved den sidste Hædersgavelov, som Rigsdagen enstemmigt vedtog i Marts 1940, blev det bestemt, at der til Enker efter danske Sømænd eller Fiskere, der under Tjeneste i danske Skibe omkom som Følge af Krigsbegivenheder, af Staten skulde ydes en livsvarig Hædersgave paa 800 Kr. aarlig samt til de Børn, de paagældende Sømænd maatte have Forsørgerpligt over for, et Beløb af 200 Kr. aarlig indtil det fyldte 18de Aar. Tilsvarende Beløb skulde ydes til Sømanden selv og hans Børn, hvis han ved Krigsbegivenheder blev ramt af en Invaliditet, som forringede hans Erhvervsevne med Halvdelen eller derover.

Formaalet med denne Lov var ikke at yde en almindelig økonomisk Understøttelse til dem, der var blevet ramt, men at give Udtryk for hele det danske Folks Anerkendelse og Taknemmelighed over for en Stand, der trods de haarde Vilkaar og den Risiko, hvorunder Skibene sejlede, ikke gav op, men fortsatte Sejladsen til Gavn for Samfundet og dermed hævdede den danske Sømandsstands smukke Traditioner. Men tre Uger efter denne Lovs Stadfæstelse blev Grundlaget og Forudsætningen for Loven stærkt forrykket, idet der som Følge af Landets Besættelse opstod den Situation, at der ikke kunde ydes Hædersgaver i de Tilfælde, hvor Sømanden var omkommet uden for Spærringen i det, man kan kalde den frie Fart, til Trods for at den Indsats, der blev ydet af danske søfarende ude omkring i Verden, var lige saa betydningsfuld for Danmark som den Indsats, der blev ydet af Søfolkene herhjemme.

Spørgsmaalet om at yde en Hædersbevisning ogsaa i de Tilfælde, hvor Krigsbegivenhederne medførte Dødsfald eller Invaliditet blandt vore Søfolk ude i den frie Verden, blev dog ikke glemt, men kun stillet i Bero, indtil vi atter blev Herrer i vort eget Hus. Ved de her foreliggende Lovforslag tager man nu Spørgsmaalet op igen.

Jeg skal ikke gaa i Detailler med Hensyn til de to Lovforslags enkelte Paragraffer, men blot nævne, at Principperne for Udbetaling af Hædersgaver og disses Størrelser er de samme som i 1940-Loven.

I Lovforslaget om visse Hædersgaver er der i § 3 indsat en Bestemmelse, der tager Hensyn til den Situation, at f. Eks. en Sømandsenke, der efter Lovforslagets Bestemmelser vilde være berettiget til at faa Hædersgave, nu maatte være afgang ved Døden. De Beløb, som vilde tilkomme saadanne Enker, og som beregnes fra Tidspunktet for Sømandens Død, bør ikke falde

i Arv efter almindelige Arveregler, fordi Hædersgaverne har en personlig Karakter. Men paa den anden Side mener jeg ikke, at det vilde være rigtigt, at Staten kom til at tjene paa, at disse Hædersgaver paa Grund af Forholdene først nu kan komme til Udbetaling. Det er derfor foreslaaet, at saadanne Beløb skal komme Sømandsstanden som saadan til gode ved at blive skænket til en velgørende Institution, der virker i Sømandsstandens almene Interesse.

I 1940-Lovens § 1, sidste Stykke, findes en Bestemmelse, hvorefter en Hædersgave til en invalid Sømand eller Fisker bortfalder, hvis Invaliditeten senere formindskes, saa at Erhvervsevnen ikke længere er forringet med Halvdelen. Denne Bestemmelse gav Anledning til nogen Kritik i sin Tid under Rigsdagens Behandling af Lovforslaget, idet det fra flere Sider blev fremhævet, at det ikke kunde være stemmende med Princippet om Hædersgave, at Gaven bortfaldt, fordi Manden blev mindre invalid, end han havde været paa det Tidspunkt, da Gaven blev tildelt ham. Selv om der, saa vidt Ministeriet bekendt, kun er ganske faa Krigsinvalidere blandt de søfarende, som har faaet Erhvervsevnen forringet med mere end Halvdelen, maa jeg imidlertid finde det naturligt, at denne Regel ændres, og der er derfor i § 4 foreslaaet, at Retten til at oppebære Hædersgaverne ikke skal paavirkes af, at Invaliditeten senere formindskes.

Endelig skal jeg blot nævne § 5, der indeholder en — man kan vel sige selvfølgelig — Bestemmelse om, at Hædersgave ikke skal kunne opnaas af den, der ved sin Optræden har vist et Sindelag, som er uforeneligt med den allierede Sag og Kampen for Danmarks Frihed.

Selv om Lovforslagets økonomiske Virkninger naturligvis ikke kan være af afgørende Betydning, skal jeg dog anføre, at efter de Oplysninger, som jeg ligger inde med, maa det antages, at Hædersgaverne efter denne Lov, der forudsætter Efterbetaling fra Tidspunktet for den enkelte Sømands Død, vil beløbe sig til ca. 1 Mill. Kr., idet der her er regnet med en Udbetaling ogsaa for Juli Kvartal i Aar. Derefter maa der paaregnes en aarlig Udgift paa mellem 200 000 og 300 000 Kr.

Angaaende Lovforslaget om Ændringer i 1940-Loven, der, som det vil ses, er ganske kort, skal jeg kun sige, at Hensigten hermed er at bringe denne Lov i Overensstemmelse med det Lovforslag, jeg lige har omtalt.

Jeg er vis paa, at disse Lovforslag,